

Utvrdživanje izvora podataka

Utvrdživanje izvora podataka

- ▶ Šta mogu biti izvori podataka za istraživanje???
- kupci,
- posrednici u prodaji,
- statističke publikacije,
- elektronske baze, i dr

**OD ČEGA ZAVISI IZBOR IZVORA
PODATAKA?**

- Od specifičnosti marketinškog problema
- Ciljeva istraživanja
- Vrste informacija koje su potrebne za rešavanje problema

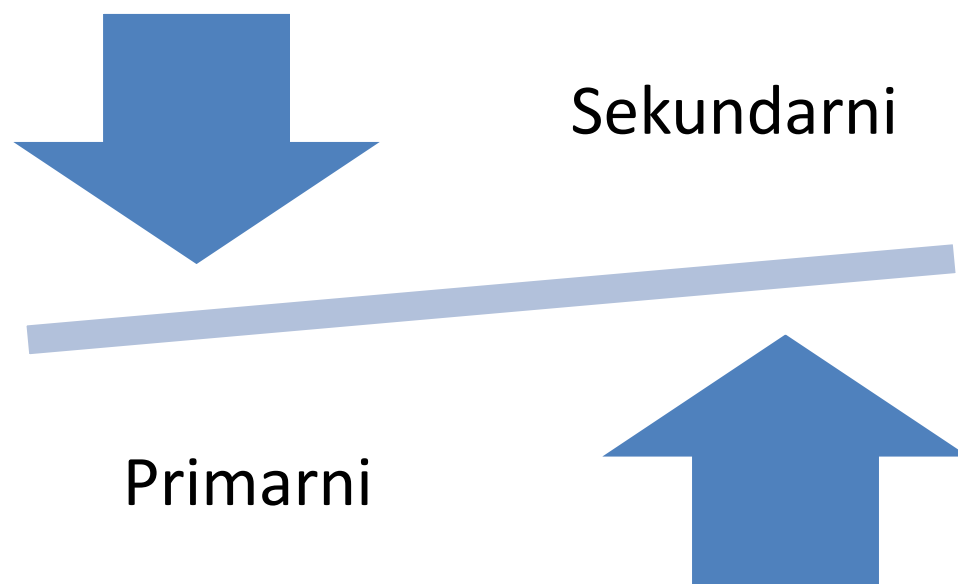
Kriterijumi za izbor izvora

- **tačnost,**
- **pouzdanost,**
- **troškovi i**
- **vreme.**

Utvrdživanje izvora podataka

- Izvori informacija mogu biti:

Utvrđivanje izvora podataka

Sekundarni podaci

Priroda sekundarnih podataka

- ▶ Sekundarni podaci - podaci koji već negde postoje
- ▶ Izvori sekundarnih podataka su: izveštaji preduzeća o prodaji, izveštaji o ranijim istraživanjima, publikacije statističkih zavoda, izveštaji agencija za istraživanje tržišta, stručni časopisi, Internet i sl.

Utvrđivanje izvora podataka

Sekundarni podaci

Prednosti sekundarnih podataka

- ▶ Sekundarni podaci imaju osnovnu *prednost* u pogledu nižih troškova i brže raspoloživosti, zatim objektivnost, stepen obuhvata pojave
- ▶ Zbog toga istraživanja po pravilu počinju prikupljanjem podataka iz sekundarnih izvora

Utvrđivanje izvora podataka

Sekundarni podaci

Prilikom korišćenja sekundarnih izvora treba obratiti pažnju na:

- (ne)pristranost
- validnost
- pouzdanost
- homogenost
- aktuelnost

Utvrdživanje izvora podataka

Utvrđivanje izvora podataka

Sekundarni podaci

Sekundarni interni

- izveštaji o ranijim istraživanjima,
- izveštaji o prodaji
- izveštaji o troškovima marketinga
- izveštaji o ostvarenom profitu
- izveštaji o porudžbinama kupaca
- izveštaji o reklamacijama kupaca
- izveštaji o kadrovskim, finansijskim i drugim resursima preduzeća, i dr.

Sekundarni eksterni

- publikacije nacionalnih i međunarodnih organizacija
- publikacije statističkih zavoda
- izveštaji službe za platni promet
- izveštaji privrednih komora
- publikacije naučnih instituta
- leksikoni, knjige, monografije, doktorske disertacije, magistarske teze
- novine i stručni časopisi
- priručnici, katalozi i adresari
- eksterne organizacije za istraživanje tržišta
- baze podataka, i sl.

Eksterni sekundarni podaci

Komercijalni podaci

- Panel
- Baze podataka

Panel

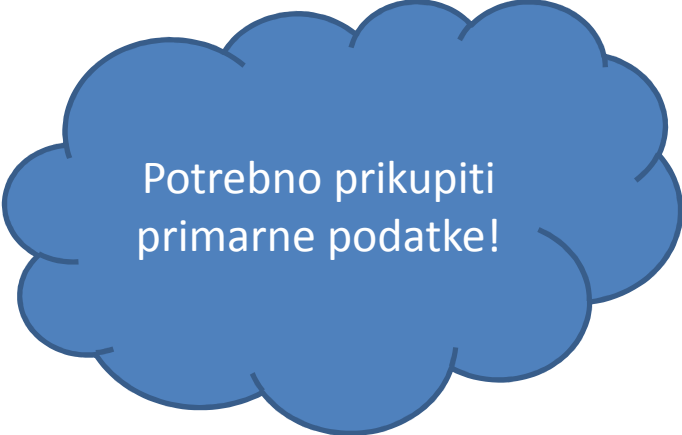
- Sa stanovišta organizacije koja prikuplja podatke putem raznih vrsta panela – panela potrošača, panela trgovinskih prodavnica, panela televizijskih gledalaca – panel je oblik kontinuiranog prikupljanja primarnih podataka. Međutim, sa stanovišta korisnika, panel-podaci predstavljaju poseban tip sekundarnih podataka.

Utvrđivanje izvora podataka

Primarni podaci

Kada su sekundarni podaci:

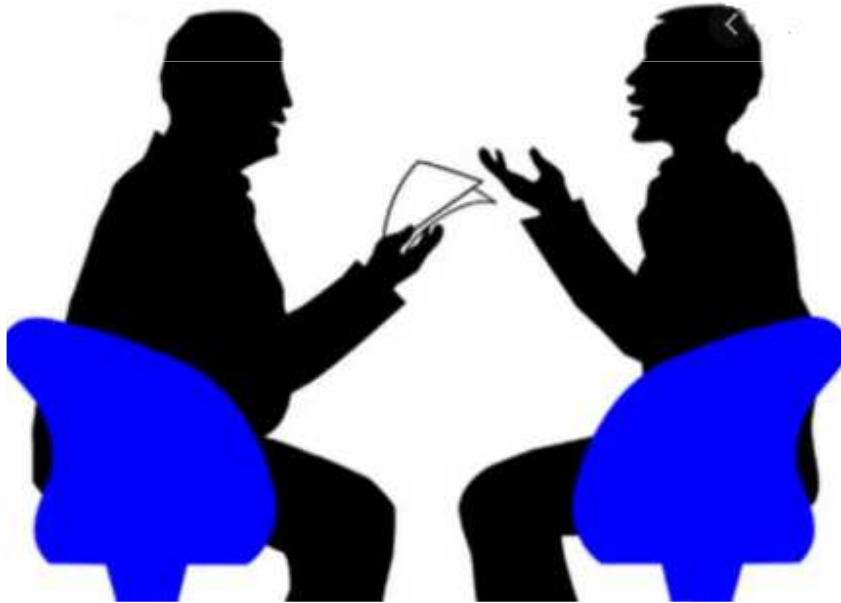
- nekompletni,
- suviše zastareli,
- netačni,
- nekonzistentni,
- pristrasni ili
- nepouzdana

Potrebno prikupiti primarne podatke!

Utvrdživanje izvora podataka

Primarni podaci

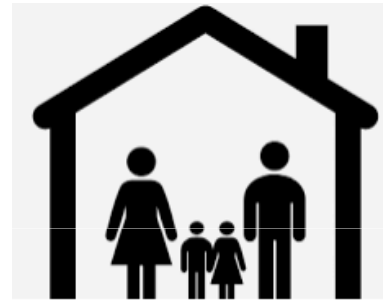
- Primarni podaci su originalni podaci, tj. podaci koje istraživač tržišta prikuplja po prvi put za potrebe konkretnog istraživačkog projekta.

Utvrđivanje izvora podataka

Primarni podaci

Izvori primarnih podataka su:

- pojedinci
- domaćinstvo
- preduzeće
- kanal prodaje odnosno distribucije i dr.

- ▶ Pojedinci od kojih se direktno prikupljaju primarni podaci najčešće se nazivaju **ispitanicima ili respondentima**. Oni predstavljaju osnovne jedinice istraživanja.

Utvrđivanje izvora podataka

Primarni podaci

Primarni podaci obično se klasifikuju u sledeće grupe:

- ▶ Demografski podaci
- ▶ Socioekonomski podaci
- ▶ Geografski podaci
- ▶ Psihografski podaci
- ▶ Podaci o ponašanju ispitanika
- ▶ Podaci o namerama
- ▶ Podaci o stavovima
- ▶ Podaci o motivima

Utvrdživanje izvora podataka

Primarni podaci

- Primarni podaci su skupi
- Nedostupni u trenutku definisanja problema istraživanja
- Zahtevaju složenije postupke prikupljanja
- Ali imaju važnu prednost u pogledu obaveštenja koje pružaju

HVALA NA PAŽNJI

Pitanja?

Kontrolna pitanja

1. Šta mogu biti izvori podataka za istraživanje?
2. Od čega zavisi izbor izvora podataka?
3. Navedite kriterijume za izbor izvora.
4. Definišite sekundarne podatke.
5. Šta mogu biti izvori sekundarnih podataka.
6. Koje su prednosti, a šta su mane sekundarnih podataka?
7. Na šta treba obratiti pažnju prilikom korišćenja sekundarnih podataka?
8. Kada je neophodno prikupiti primarne podatke?
9. Definišite primarne podatke.
10. Ko sve mogu biti izvori primarnih podataka?
11. Navedite mane primarnih podataka.